

8496
F

four ukrainian poets

QUIXOTE

FOUR UKRAINIAN POETS

DRACH
KOROTYCH
KOSTENKO
SYMONEŃKO

Translated by

Martha Bohachevsky-Chomiak and Danylo S. Struk

Edited, with an introduction by

George S. N. Luckyj

QUIXOTE

Spring 1969

Distributed by

MORNINGSIDE BOOKS

P. O. Box 4482

Grand Central Sta.

New York, N. Y. 10017

INTRODUCTION

Poetry has always held a special place in Ukrainian literature. In the early nineteenth century, when the first literary works came to be written in the vernacular, poets outnumbered prose writers by far. In those days poetry was strongly influenced by folksongs and by the historical epic-lyric songs, the *dumy*. Soon, the lyrical and historical themes often derived from folklore were supplanted by poems with original intellectual content. Taras Shevchenko (1814-61), who was a true founder of modern Ukrainian literature, was a poet with a definite world outlook. Since his poems coincided with and indeed were the best expression of the awakened national consciousness they related to a large extent to the problems of the Ukrainian national destiny. Yet uppermost in all his works was concern for suffering humanity. Therefore, Shevchenko's influence which dominated Ukrainian literature for a century, was not only an expression of national and social but also of universal human sentiments. Among the modern Ukrainian poets, Symonenko and to a lesser extent, Korotych, are Shevchenko's heirs. Drach has written a long poem on "Shevchenko's Death."

On the other hand, the Shevchenko tradition did not go unchallenged. Other poets, even some of his contemporaries, explored the inner world of man with a different view in mind. The history of Ukrainian literature shows the development of many different poetic schools and an ever widening range of styles and techniques. Ukrainian poetry experienced its greatest flowering immediately after the revolution of 1917. The spirit of that revolution was best captured by Pavlo Tychyna in his collection *Sonyashni klyarnety* (The Sunny Clarinets, 1918). While to him the great national and social upheaval appeared to reach almost cosmic proportions, to others it opened new vistas of poetic perception. In the 1920's the symbolist, neo-classicist, futurist and "proletarian" poets enriched Ukrainian literature more than at any other time. Among the most outstanding poets of that era were Tychyna, Rylsky, Bazhan, Sosyura, Zerov and Pluzhnyk. The conditions under which they created changed drastically during the Stalin era. Many poets were banished, their works proscribed and those who survived

had to write within the narrow framework of "socialist realism." The losses suffered by Ukrainian literature were very severe. Yet in the mid-1950's, after Stalin's death, new young writers began to distinguish themselves in what must be regarded as a new literary revival. Spearheading it were some young poets, among whom the four included in this collection are the foremost.

There are obvious similarities between this Ukrainian revival and the Russian "thaw" of the same period. Soviet poets of the late 1950's and early 1960's shared a feeling of revulsion against Stalinism, coupled with attempts to re-evaluate Soviet realities and pleas for greater personal liberties. Yet the tone of these protests and declarations was different in Russia and in the Ukraine. To see these differences one must study the works in their original languages and assess them against the backgrounds of the two literatures — a task which is beyond our scope. Quite striking in the Ukrainian poems is the absence of national themes and sentiments (with the exception of some poems by Mykola Vinhranovsky and Ivan Drach, not represented in this collection). One would hope that this is not entirely due to fear of possible charges of nationalism. Many Ukrainian writers in the 1930's were accused of it, though they erred more on the side of humanism than nationalism. Today, as in the thirties, they object, most vigorously, to the simplistic view of life and rediscover human anguish and suffering. Their poetic means are new, though not unrelated to earlier styles. The intellectualism of Drach is reminiscent of the best poems of Mykola Bazhan and Kostenko's lyricism resembles that of the early Tychyna. The greatest achievement of the young poets is the rediscovery of the function of poetry. To be sure, their attempts to probe beneath the surface of life are still frequently guided by social concern. Their disenchantment with society rarely leads to a feeling of alienation. The forcefulness of their protests betrays their engagement. Yet all of them pause to lift their voices to the level of "eternal scores" (Drach) and to "pass from soul to soul (from tongue to tongue) the freedom of spirit and the truth of the word" (Kostenko). Occasionally they succeed. They do it in a language free from the clichés of the last three decades, vibrant with new images and intricacies.

Unquestionably the most talented is Lina Kostenko. She was born in 1930 in the small town of Rzhyschiv in the province of Kiev. Her father was a teacher. She went to school in Kiev and graduated from Kiev University. From 1952 to 1956 she studied creative writing at the Gorky Institute in Moscow. Her first collection of poems, *Prominnyya zemli* (Earthly Rays) appeared in 1957. Her other collections were *Vitryla* (Sails, 1958)

and *Mandrivky sertsya* (The Wandering Heart, 1961). After a long silence a new collection of verse by Kostenko is being awaited. She has often been criticized for "formalism" but has continued to develop her own style. A master of the laconic and often aphoristic phrase, she is basically a lyricist.

The poems of Ivan Drach are intellectual in content, clothed in striking imagery. Drach was born of peasant stock in 1936 in the village of Telizhentsi, Kiev province. After finishing the secondary school he taught literature in a village school and was active in the Komsomol. From 1955 to 1958 he served in the Red Army. After that he enrolled as a student at Kiev University and later studied film scenario writing in Moscow. Drach is a member of the Communist Party. His first collection of verse, *Sonyashnyk* (Sunflower), appeared in 1961. In the same year he published a long and controversial poem *Nizh u soulsi* (Knife in the Sun). His second volume, entitled *Protuberantsi sertsya* (Protuberances of the Heart), came out in 1965. In 1967 Drach visited the United States as a member of the Soviet Ukrainian delegation to the United Nations.

Another visitor to North America was Vitaliy Korotych who came to Canada in 1965 and to the United States in 1967. He was born in 1936 in Kiev. His father was a doctor. After graduating from high school Korotych studied medicine in Kiev and has been a practising physician since 1959. His first poems - *Zoloti ruky* (Golden Hands) were published in 1961. Next came - *Zapakh neba* (The Scented Sky) in 1962, *Vulytsya voloshok* (The Street of Cornflowers) in 1963 and *Techiya* (The Current) in 1965. He is also the author of several articles, among them a long reportage on Canada. Korotych is married and has a son. His poems ring with deep sincerity which alone, of course, does not guarantee excellence. They are the product of a committed writer in search of new values.

The last of the quartet, Vasyl Symonenko, is no longer alive. He died in 1963 at the age of 28. He was born in the village of Biyevtsi in the province of Poltava. After finishing school he studied journalism at Kiev University. He graduated in 1957 and worked as a correspondent for two papers in Cherkasy. His first volume of poetry, *Tysha i hrim* (Silence and Thunder) came out in 1962. Another volume, *Zemne tyazhinnya* (Earth's Gravity) was published posthumously in 1964. A selection of his poems, some previously unpublished, and his diaries, *Bereh chekan* (Edge of Anticipation) appeared in 1965 in New York. Symonenko's poems on pp. 66-76 of present collection have not been published in the Soviet Union. Simplicity is Symonenko's greatest virtue. His poems are straightforward monologues of great power.

This bilingual edition is designed not only for the student of literature but also for the general reader. For those who cannot make comparison between opposite pages, translations are the only way to enter into the spirit of modern Ukrainian poetry. The selection of poems offered in this volume does not claim to be representative of the four poets. It was made by the translators and was dictated partly by their own inclinations and partly by the need to satisfy the requirements of public poetry readings. However, the choices are good examples of the four poets' work. The Ukrainian texts are reproduced in their original orthography. The only change is the spelling of "God" with a capital letter. The dates of the poems by Drach, Korotych and Symonenko are those of the collections in which they appeared. Some of the poems were published earlier in literary journals. The dates of Kostenko's poems are those of the first publication in literary magazines since few of them were included in her collections.

IVAN DRACH
Translated by
M. Bohachevsky-Chomiak

ПРОТУБЕРАНЦІ СЕРЦЯ

Ми чуєм трав зелений крик,
Дощів задумані рефрени,
Це травень, вічний еретик. —
Так з-під землі бомбить зелено
На рівні вічних партитур!

Ми чорні гори перегорнем,
Ми вдарим серцем в мур зажур,
Ми розквітаємося з горем
На рівні вічних партитур!

Летить прокльон в зимовий сон, —
Ми розкутурхаєм в двобої
Людський граніт, людський
гудрон

Багряним громом сили тої,
Що нас розчахує з добра —
Так б'ють з сердець
протуберанці —
Повстанці сонця... Біль вмира
У грандіознім сонцетанці,
В космічній клетоті тортур!..
Так розкошуємо з добра
На рівні вічних партитур!

1965

PROTUBERANCES OF THE HEART

We hear the green glare of the grass,
The retrospective refrain of the rain,
It's May, eternal heretic,
Bombing away from beneath the clay
On par with the eternal scores.

We'll overturn the black hills,
And hurl our hearts on the wall of woe,
We'll even up old sorrow's sores
On par with the eternal scores.

The curses fly into the winter sky:
We'll bash and grind
Grand granite and grandiose pride
With the inherent force within us
The force of good which drives us on.

Thus protuberances beat in the heat,
The partisans of the suns.

Pain pales
in the splendour of the sun,
in the cosmic rattle of the pain,
Again

we glory in the same
We gloat in the glory of the good
On par with the eternal scores.

WINGS

A New Year Ballad

Offbeat, through the street
Santa brought gifts in shifts:
(For some expensive mink,
For others a cheap cufflink,
For some a hi-fi,
For others -- a rocket in the sky,
For some -- table hopping,
For others -- window shopping,
For some -- legal drinks,
For Uncle Willy -- wings.)

It was a day as all the others,
When suddenly -- this bother:
From the back a painful whack
Thrusting through the coat
A pair of wings gloat
Shimmer, glimmer, float,
Wings hungry for heaven,
Desirous of height
Thrusting upward with their whole might,
Drinking heaven in their flight.
And Uncle Willy -- dying of fright,
Cursing his plight.

(For some violent pining,
For others a silver lining.
For some female breasts,
For others the valley of death.
Oh, God damn it all,
Willy wept, Willy whimpered.
Willy got wings.)

Жінка голосила: "Люди як люди.
Їм доля маслом губи змастила.
Кому — валянки,
 кому — пігулки од простуди,
Кому --- жом у господу,
 а цьому гаспиду,
 прости господи, —
 крила?!"

Так Кирило до тьми брив,
І, щоб мати якусь свободу,
Сокиру брусом задобрив
І крила обтяв об колоду.
Та коли захлинались сичі,
Насміхались зорі з Кирила,
І, пробивши сорочку вночі,
Знов кипіли пружинисті крила.
Та Кирило з сокирою жив,
На крилах навіть розжився —
Крилами хату вшив,
Крилами обгородився.
А ті крила розкрали поети,
Щоб їх муза була небезкрила,
На ті крила молились естети,
І снилося небо порубаним крилам.
(Кому --- нові ворота,
 кому -- тонну підлоти,
Кому --- сонце в кишеню,
 кому — дулю дешеvu,
Щоб тебе доля побила,
 А Кирилові — не пощастить же
 отак чоловікові! —
 крила.)

1965

His wife wailed:
"People as people
They know how to live.
Look at their gifts:
Wardrobes and trips
And drinks to sip.
And silly-nilly Willy
Had to get wings!"

Willy withered, Willy paled
And to rid himself of this cursed scoff
Took an axe and chopped his wings off.

But at night, when the owls scowled in fright
The stars leered at Willy.
Bursting the pajama seams,
Breaking through his dreams,
Wings kept growing on Willy.
Not to be driven silly,
Willy lived with an axe.
He even learned to relax
Chopping off his wings,
And turning them into useful things:
He roofed his house with wings
He built a fence of wings.

And these wings were stolen by poets
To carry them to the muses.
These wings were taken by critics
To see what really amuses.
And the chopped off wings kept dreaming of heaven.

(For some — a picture window,
For others — a way to swindle.
For some — the sun to finger,
For others — time to linger.
Oh, damn it all —
Willy's stuck with bad luck,
Willy keeps growing wings.)

LONELINESS

That — you call loneliness?
When the world in waves
Laps against the wall?
I rejoice in it, and never waver,
Shall burn in its embrace
and never sleep at all.

Limitless loneliness squalls through the night
Till it is spent in the skeptical morn;
Loneliness of activity, of creation born.
I'll lock up into the subconscious
and hide the key from sight.

Proud jewels lie there. And vain
Daily murmurs lie mum at the door.
The borderline vanished; dissolved in pure air
Between my loneliness and creativity,
and creativity and God.

Proud loneliness, fuse with me
When human wings rustle outside the wall.
But if you're loneliness just in the name of loneliness
Vanish — never to return at all.

ПЕРО

Перо, мій скальпелю вогненний,
Ти мій жорстокий лиходій,
Мій дикий поклик цілоденний,
Первоцвіт мій, перволюб мій!

Нам розтинати дні ці карі
До серцевини, до зорі.
Куди не дійдуть яничари
В облудній словоблудній грі,

Дні полохливі і невтішні,
І лаконічні, гочні дні.
І дні мов глечики з Опішні,
Протяті шпагами вогнів,

І дні, яким нема відроди,
І виноградні, теплі дні.
Де тихо сплять старі досади,
Зіщулившись, на самім дні.

Дні променисто легковажні,
Горбаті дні, мозильні дні,
І дні чеснот, і дні продажні,
Яким солоні кров зрідні.

Перо — це наша спільна доля
Все обійти і все знайти,
Аж поки в головах тополя
Не прошумить за два хрести.

1965

THE PEN

My pen

My fiery scalpel,
My cruel terror,
My wild, daylong call,
My pristine flower,
My first love,
My all.

We must cut

these clear days .

To the quick.

To the morning star.

Where wordy traitors
do not penetrate;

In their vile game
do not get far.

Cut all the days:

the hesitant, the sad.

The days laconic.

and the days precise.

And those creative, fiery days,
and days as clear and blue as ice.

The days where there will be no joy,

and days as warm as ripening grapes,

Where cares sleep bundled, undisturbed,
and make no noise.

The easy, beaming days,

and hunchbacked, callous ones;

The days of virtue

and the days of bribes

Kindred of vile blood.

My pen --

That is our common fate

To survey all and to find all,

Until the poplar at our heads

Rustles for two crosses tall.

ЧОРНИЙ ЕТЮД

Я ношу твої губи,
як найбільший тягар у світі,
По наївності ходжу,
наче по линві циркач.
О, як замало сонця
в твоїм сімнадцятилітнім вітті,
Хоч сядь над тобою і сонячно-буйно плач.

Дай мені смутку пекельного,
як очі сліпого вбитого,
Чи дай мені радості,
тільки не склянку, а сонячний океан.
Та в кайдани розчарування
знову залізно обвито
Моеї наївної віри
тонкий тополиний стан.

Де твій сонячний вітер,
тугий, соковитий?
Я, вмигний гвоею дитинністю,
розум свій придушив.
А навколо ридають,
божеволіють чорні квіти
З діамантними росами
твоеї душі.

1965

BLACK ETUDE

I wear your lips,
 a heavy albatross.
I tread taut naivete,
 a circus acrobat.
There's not enough sun in you —
 your teenage branches dross.
One should but cry over you
 profusely, sunnily, lustily at that.

Give me the sorrow of hell,
 as the eyes of a blind, dead lass,
Or give me some joy
 a sun-drenched ocean, not a glass.
But the shackles of disenchantment
 entwine again with an iron rod
My naive, sweetpea faith in its bud.

Where is your sunny, sun-swept wind,
 lustly and firm?
Cleansed by your childishness
 I plugged my reason.

Around
 black flowers abound
black
 heart-rending cries,
black
 mind-losing cries,
black
 with diamond dew
 from your own soul.

ДІВОЧІ ПАЛЬЦІ

Боже, скільки стогону на пальцях,
Скільки крику в голубих пучках,
На згорілих пальцях, на блукальцях,
На страждальцях ніжних — на руках.

Боже, скільки того мерехтіння
В пальцях, в сповивальцях гіркоти,
В пламенах надсадного сумління,
Із яким лиш тінь моя на "ти".

Світяться — о світлячки, світанки,
Поцілунком вмивані світи,
Пальчики коханки-каторжанки
З каторги любові-німоти.

Що ж бо їм робити, стоязиким —
І безмовним; спалахнеш — помреш...
Проклинаю, краю синім криком
Гідність пальців, безсоромність — теж!

Сонечок п'ятірко... засинаю...
Наді мною пальчики-зірки...
Чебрецевий, в серце поринаючий,
Мед ваш, рідні, сонячно-гіркий...

1965

FINGERS OF A GIRL

God, the groans there are in fingers,
Cries of anguish in the bluish tips;
In the sultry fingers, the pleasure finders,
In the gentle sufferers, the hands.

God, how much of sweltering shimmer
In those fingers, swaddlers of woe,
Fire-torches of the grafted conscience
With which but my shadow dares be friends.

They shine - o fire-flies, sweet dawns,
World washed by kisses,
Finger-mistresses, lovers, slaves,
In silence toiling, in mute love.

What else can they do, the hundred-tongued
And mute; shine out, and you'll die.
Curse, I curse and chop with a cold blue cry,
The dignity of fingers and their brazenness.

Five tiny suns,
I fall asleep.
Above — the fingers, finger-stars,
Honeysuckle, bitter and so sunny
Penetrates from fingers into me.

БАЛАДА ПРО ВИПРАНІ ШТАНИ

Ніч розписала небо в синю домашню вазу.
Захлинулася електричка. Комар в спориші принишк.
Замурзався я на роботі — і мати примітила зразу
Заплямлені солідолом ще путні сірі штани.

Баняк на плиту поставила. Дістала з полиці мило.
А місяць у білих споднях з батьком у шахи грав.
Далеко овогнене місто на сон голубий мостилося.
Смачною була після пива густа кабачкова ікра.

Відгонили грушами хмари. У вітрі топилися шепоти.
Сад колихався солодко на гойдалці тишини.
А на пружинистій шворці, звішені за манжети,
Пришпилені гострим зорями, в небо ішли штани.

(Повні образи, повні огуди
Мої пишногубі етюди.
"Це вже занадто, це вже занадто", —
Мені нашіптували сонати,
І розсипались по панелі
Мої рондо і ригурнелі —
Я обійшовся без них,
Оспівуючи штани.)

1962

БАЛАДА ДНК --
ДЕЗОКСІРИБОНУКЛЕЇНОВОЇ КИСЛОТИ

Ю. Щербаку

Таємниці спадкоємності — жар-птиці переліт...
А протони і нейтрони теж в своїй орбіті?
— Еврика! — кричали вже з десятків літ
Френсіс Крик і Джеймс Уотсон —

два Колумби в мікросвіті.

-- Таємницю спадкоємності -- ДНК

Розшифровано молекулу -- світання

В біології. Людина вже звика

Визначати спадкоємність. Намагання

Запрограмувати креслення білка!

Штучні організми через десять літ!

Біологія ракетно вирвалась в політ.

Фізика захекалась. В світі тишина.

І жар-птиця — таємниця в темряві зрина...

Так атомний важковоз

Гупотить в історії.

Міриадами погроз

Мозок він заморює:

а) Будуть армії, будуть штучні,

Будуть цуциками прирученими,

Будуть гвинтиками приреченими —

На хресті будуть поперечинами.

б) Завод по виробництву мозків.

Пане генерале! Для вашої армії

Навантажено тринадцять составів

Модернізованих мозків типу "Дегенерат".

Можете рушати. Стривайте —

Пан президент хоче особисто

Вам вставити нову штучну клепку.

THE BALLAD OF DNA
— DEOXYRIBONUCLEIC ACID

To Yuriy Shcherbak

Secrets of heredity — a flight of the firebird...
Are the protons and the neutrons orbitally swirled?
“Eureka!” — for nearly a decade now scream
James Watson and Francis Crick —

two Columbuses in the microworld.

“The secret of heredity — DNA.

The molecule deciphered.

New Worlds declared.”

Man is getting used

To choose his heredity.

Attempts made

To program the albumen pattern.

Artificial organisms in a decade.

Biology rocketed sky-high

Physics gave a sigh.

Silence in the universe.

The firebird — the mystery at dusk alights...

Thus the atom truck

Rumbles amuck

In history.

Myriads of threats

Some spelling deaths

Volley on the brain.

A. There'll be armies, artificial armies,
Trained little puppies, predetermined cogs,
Traverses in crosses.

B. A factory to manufacture brains.

“General, Sir: For your army

Thirteen loads of modernized version

The ‘Degenerate’ type brains are ready.

You may leave. No, wait a while —

Mr. President wants personally

To put a new cog in your head.”

...Жухне жах на ножах
На тривожних рубежах,
А над жахом виника
Ця балада ДНК,
Ламле стан тугим вужем,
Над солоним, мегатонним,
Безкордонним рубежем.

1965

**
*

Тут бриз ходить в шортах,
в перлоснових,
в чорних,

Тут море горить заціловане сонцем.
Тут світ очамрілий, лукавий мов чортик,
П'є келихи сонця хапцем, скорогонцем.
Від себе втекти, як тікають від неньки,
У рай цей, у чад цей, у шал цей коханий,
Де сяють колін золоті місяченьки
Та персів проклятих два рідні вулкани.
Солона моя, моя чорна тополе,
Покійного сонця пекуча вдовице,
Я — плуг твій жорстокий, а ти — моє поле,
А щастю у вічі несила дивиться.

1965

Hair-raising horror hops
Along the borderline props.
Above the horror, along the way
Flies the ballad of DNA.
It breaks with mighty quakes,
Shakes like monstrous snakes,
And a laser
Will not phase her
On the salty, malty, megatonny
Border without end.

**
*

The sea-breeze here wears shorts

perlon and

black,

The sea, spent by the sun, burns on,
The world pepped up, yet feverishly slack,
Gulps the sun neat, one by one, on the run.
Racing from self, as child runs from mother
Into this Eden, this garden perfumed,
This passion, sought after,
Which the gold-moons of your knees do increase
With your known cursed breasts,

two volcanoes possessed.

Oh, my salty one, my slim black poplar,
The burning widow of the dead sun.
I, I am your plow,
And you are my field.
You cannot look happiness into the eye.
Not now.

VITALIY KOROTYCH
Translated by
M. Bohachevsky-Chomiak

ТРИПТИХ

Пам'яті Т. Г. Шевченка

I

Я — Шевченко.
Я вмер.
Я лежу на порозі майстерні,
І у мене в очах
Застигають блакитні вогні.
Я замовкнув сьогодні навек —
Академік із черні,
І уперше в житті
Стало дуже спокійно мені.
Не заб'є мене цар,
На фельдфебеля рисами схожий.
Не скарає фельдфебель,
Подібний лицем до царів.
В каземати, у карцер
Ніхто заточити не зможе.
У реєстрах солдатських
Закреслять ім'я писарі.
В потаємних архівах
Убік відкладуть мою справу,
І мене відспівають
Серйозні кудлаті попи.
На могилі моїй
Проростуть ще не бачені трави
Та предивні квітки,
Де нектар солоніший ропи.
Я — поет.
Я — Шевченко.
Є пісня у серці моєму,
Недоспівана пісня,
Що ляже у інші серця,
Що на гімни обернеться,
Стане рядками в поєми,
Що ніколи не згине,
Ніколи не дійде до кінця.

TRIPTYCH

I

In memoriam T. H. Shevchenko

I am Shevchenko.
I died.
I lie on my studio's threshold
The blue flames paling in my eyes.
I — the academician from among the peasants —
Have grown silent forever today.
And for the first time,
I am thoroughly calm and safe.
The tsar, who resembles a corporal
Can't kill me, nor can the corporal
Who thinks himself a tsar.
I can't be arrested,
Nor drafted.
My case will be filed away,
And I will be buried
By serious, shaggy priests.
Flowers yet unknown will bloom
On my grave,
With nectar more salty than brine.
I am a poet,
There is a song in my heart —
Unsung as yet,
A song,
Which will lie in the hearts of others,
Which will transform itself
Into anthems,
Into poems,
Which will never perish,
Which will never die.

...Перевтілення душ,
Перевтілення віршів та духу —
Атрибути поетики,
Вічна реальність її.
Пісня стіни зламає,
Здолає катівень задуху
І воскресне —
Як воїн, що зраним йде у бої.
Я не хочу лежати —
Картинно,
В віночку із терній.
Щоб зітхали:
"Які в геніальних трагічні кінці!"
Я — Шевченко.
Я вмер.
Я лежу на порозі майстерні.
До мольбертів обличчям,
Із пензлем у правій руці.

II

— Покохайте її,
Ту, що я покохати не зміг.
Цілуйте її,
Ту, яку я не зміг цілувати.
Я повіюся прахом,
Щоб впасти коханій до ніг.
Я совою злечу,
Аби пісню про біль проспівати.
Я не мав того часу,
У котрий кохають жінок,
Я не вмів цілувати,
Розмазавши вірші губами.
Біля люльки — батіг.
Над труною моєю — шинок.
А навколо — церковки
Отруйними, злими грибами.

...Reincarnation of souls.
Reincarnation of verses and spirit —
The attributes of poetry,
The eternal reality of it.
The song will break walls,
Overcome the mustiness of dungeons,
And will rise, as the wounded soldier,
Who goes into battle again.
I don't want to lie picturesquely,
In the wreath of thorns,
So little ladies could sigh,
"Such tragic ends befall the geniuses!"
I am Shevchenko.
I died.
I lie on my studio's threshold
Facing the canvas,
The brush poised in my right hand.

II

Love her,
The one whom I had no chance
To love.
Kiss her,
The one whom I could not kiss.
I'll turn into dust
To fall at her feet.
I'll fly as an owl,
To hoot the song of pain.
I did not have the time
In which women are loved.
I did not know how to kiss,
Smearing the verses with lips.
Near my cradle — a whip.
Over my grave — a tavern.
And around me tiny churches,
Haggard mushrooms.

А навколо — гендлюють
Шинками,
Церквами,
Людьми.
А навколо — співають
І глухнуть од власного крику.
І немає коханої —
Десь вона там, межі тьми.
Та хіба її чутно —
Маленьку таку, без'язику?..
Без'язики кохані,
Яких я почути не зміг.
Без'язики поети,
Які не уміють кричати.
Я живу у тюрмі.
Біля люльки моєї — батіг.
Вздовж дороги моєї
Стають самодержці на чати.
Я не маю дружини.
У мене немає синів.
Мов емблема гірка,
Сонце блимає в теплій калюжі.
А нащадки мої,
Діти з чорних, сумних моїх днів,
То поеми мої,
То пісні мої, тужні та дужі.
Я — поет.
Я — один.
Я ступаю в смертельні бої.
Я загину вже скоро —
Від брехень або від металу.
Через довгі роки
Світ побачать онуки мої,
Діти віршів моїх,
Та жінки, що мене б покохали.

And around me they haggle
Over taverns,
Over churches,
Over people.
And around me they sing
And grow deaf
Of their own clamour.
And there is no beloved.
She is there, in the mob.
But can one hear her —
So tiny, so inarticulate?
Inarticulate lovers,
Whom I could not hear.
Inarticulate poets,
Incapable of shouting.
I live in jail.
Near my cradle stands a whip.
My path is marked
By autocrats standing watch.
I don't have a wife,
And I have no sons.
As a heavy emblem
The sun blinks in the puddle.
My progeny
Children of black, heavy days,
These are my poems,
My songs — lonely and strong.
I am a poet.
I'm alone.
I am entering into a deadly fray.
I'll die soon —
From lies or from metal.
After long years
The world will see my grandsons,
The sons of my poems,
And the women
Who could have loved me.

III

-- Розкажіть мені, як це відбулося...
Я давно уже сплю на високій Чернечій горі.
Вже, прорісши крізь землю,
Є травою моє волосся
І з легенів моїх
Наддніпрянські шугають вітри.
А на грудях у мене — сотнефунтовий вічний камінь.
А на камені тому — наче я, у важкій броні.
Я лежу під камінням.
Я похований під роками.
Я нічого не знаю — я ж бо в ночі.
Як там — у дні?
Я на камні й під каменем —
У землі й металі важкому.
Де мені ви будете — в серці чи в бронзі — дім?
Я не можу зітліти —
Я зборов вікову утому,
Я землею іду на звитяжний, студужий грім.
Я — Шевченко!
Ви чуєте?
Зляканий птах злітає,
І зі мною вітаються з Дніпра важкі кораблі.
Я, крізь час проростаючи,
Вам "Кобзаря" читаю.
Я — не з бронзи.
Я — з плоті.
Я — вічний шматок землі.

1965

III

It all happened...
Tell me, how did it happen.
For a long time now I have slept
On the high Chernechy hill.
My hair became grass
Growing through the ground.
My lungs feed the winds
Howling over Dnieper.
On my breast lies a hundredweight rock.
And on that rock, cast in heavy bronze,
Something resembling me.
But I'm under the rocks.
I'm beneath the years.
I know nothing, for dark night is all around.
Tell me — what is day like?
I'm on the rock and beneath it.
In the ground in heavy metal.
Where do you build me a home?
In the bronze, or in your heart?
I cannot decompose —
I have conquered ageless stupor,
I go through the earth
Like a victorious hundredfold thunder.
I am Shevchenko!
You hear me?
A frightened bird flies to me,
And heavy ships salute me from the Dnieper.
I grow through time
To read you the *Minstrel*.
I am not made of bronze.
I am made of flesh.
I am an eternal piece of my land.

Поети!
Вчіть планету доброти —
Вона давно вже миру й ласки прагне.
В народів і серця, і губи спрагли
Чекають слів, що мудрі та святі.
Двадцятий вік крізь час тривожно лине.
Криваво виснуть в просторі світи.
І чорні люди, ставши на коліна,
Благають трохи миру й доброти.
Прохають у людей, а не в ікони.
В сучасників...
Ви чуєте, здаля
У кожен дім з плачем приходить Конго,
Розстріляна й запродана земля.
О, дайте людям трохи-трохи ласки.
Світ - не катівня.
Світ наш — не тюрма.
Печаль спада на плечі, наче ласо,
І зашморгами душі обійма.
Ви чуєте?
Ми хочемо радіти...
Крізь плетиво задимлених років
Бредуть в двадцятий вік серйозні діти —
Вже сиві діти страчених батьків.
Моя плането, вічно ти в борні.
У тебе в сірих шрамах дужі руки.
Тобі нелегко...
Земле, дай мені
Свій талісман, свій засіб проти муки.
Не відаєш...
Я знаю, що бої
За волю треба вести ще роками.
Та в битві за любов не вбий її
Жорстокими немудрими руками.
Плането, ран кривавих не ятри.
Над згарищами стало вже світання.
Слів, що прості й високі, мов кохання,
Земля чекає.
Вчіть її, майстри!

1965

Я зневажаю слово "взагалі".
Не "взагалі народ", не мляві тіні,
Не "взагалі земля", а — грам землі
У коренів химерному сплетінні.
Не "взагалі поезія", а ти.
І я.
І він.
Усі несхожі надто.
Не "космос взагалі", а космонавти.
Не всесвіт, а — у всесвіті світи.
Все точністю наповнюється вщерт.
Ця точність вибухає, наче Етна.
Життя-конкретне.
І конкретна смерть.
І тільки лиш безликість — неконкретна.
Нехай живе конкретність всіх понять.
Конкретність снігу,
Променя
Та вірша.
Конкретність слів,
За котрими стоять
Ті речення,
В які ти свято віриш.

1965

**
*

I spit on the words "general"
"generally"
"on the whole"
and
"all".

Not "humanity"
(for which no one gives a hoot)

Not the somnolent shadows,
Not "the world in general"
but the gram of dust
entwined into the braided root.

Not "poetry as such"
but
you.

And I.
And he.
All too dissimilar.
Not "cosmos"

but the cosmonauts.
Not "universe"
but worlds within it.

Precision fills it all
and erupts.

Life is definite.
And so is death.
And only anonymity lacks precision.
Long live the concreteness of all concepts
— snow
— sun-beam
— and poem

and words
supported by sentences
in which you
sacredly believe.

ВЕЧІР

Вже сонце нанизалось на шпилі,
І плаче електричка від втоми.
За дві години
Місяць на землі
Підводитиме маревні хорони.
Час роздумів...
Коли вмирає день,
Щоб знову народитися назавтра,
Ліс, в чорне пофарбований,
Бреде
Мені назустріч
Темним бронтозавром.
Кричать птахи, не видимі в п'ятьмі,
Що крилами заплутались в березах.
А я нотую звершення та дні
І важу їх на совісті терезах.
То найстрашніший суд — наш власний суд,
Де присуди суворі й остаточні,
Де вироки з собою не несуть
Можливостей для виправдань преточних.
Той суд, в якому судді ми й кати,
В якому, хай то нам незручно дуже,
Ми власних вчинків гострії кути
Не змінюємо на безпечні дуги.
Сідає сонце...
Вечір простеля
Під ліхтарями кола світні біло.
Повільно обертається земля,
Проносючи мене крізь небосхили.
І місяць розхвильований дрижить.
І нахилия сосна тремтливу руку.
Я вчуся жить.
Я нині вчуся жить,
Приходячи до себе у науку,
Приходячи в науку до трави.
До променів, пророслих в тіло ночі...
До місяця...
Скажіть мені, а ви
Хоч раз собі дивилися у очі?!

1965

EVENING

The evening threads itself into the peaks
And the trolley sputters in exhaustion.
In two hours the moon will dance dream dances over the world.
A time for contemplation this --
When the day dies to be reborn again tomorrow.
The forest, painted black, charges at me —

a prehistoric dinosaur;
Unseen birds, their wings entangled in the birches, cry.
I take note of the actions and the days and weigh them
On the scales of my conscience.
This is the dreaded court — the court of our own making
Where sentences are harsh and final
And where verdicts leave no possibilities for

well-prepared vindications,
The court where we alone are judges and hangmen,
In which we, in fits and starts,
Don't change the painful corners of our actions
Into pleasing arcs.

The sun sets.

The evening makes its bed
In the white linen of the lantern light.
The world turns slowly
Carrying me along through the horizons.

The moon trembles,
The evergreen extends its hand to me.

I learn.

I learn to live.

Coming for lessons to myself,
To the grass,
To the beams of light
Which eat through the body of the night,
To the moon.

Tell me:

Have you ever looked yourself
Squarely in the eye?

ДЗЕРКАЛО

Я --- дзеркало.
Я акумулюю мовчання.
У мене є тільки очі.
Я люблю думати.
Я дзенькаю ночами
Та прокидаюся від дзенькання
Опівночі.
Навколо мене по чорній кімнаті
Ходять місячні нитки
І коти, чотириногі, мов крісла.
Очі мої починають нити,
Починають боліти різко.
Я — акумулятор спогадів.
Я нічого не чую і не вмю ходити.
Але в мене є очі — найбільші в світі —
Я все бачу:
Я бачу, як стають дорослими діти.
Я простежую долю людську і долю собачу.
Я — дзеркало.
Переді мною голяться,
Шарудять новими одежами.
Я можу бачити навіть найцнотливіших — голими.
Я бачу, як примірюють ордени,
Ще не одержані.
Не знаю, як ви оцінюєте свої подоби.
Я — глухе.
Я не чую нічого.
Я знаю, що інколи вам не до вподоби
Моя робота.
Тільки не сердьтеся — заради Бога.
Я завжди чесне.

MIRROR

I'm a mirror.
I accumulate silence.
I only have eyes.
I love to think.
At night I jangle
And awaken from my own jangling
At midnight.
All around me, in the black room
Threads of moonbeans shoot by
And cats, four-legged like stools,
Play hide-and-seek with them.
My eyes begin to water,
Sharp pain hits them often.
I'm a sponge of memories.
I can hear nothing and I cannot walk.
But I have eyes — the biggest in the world —
I see all:
I see as adolescents turn adult.
I observe human fate and the fate of dogs.
I'm a mirror.
People shave before me,
Or rustle their newly-bought gowns.
I can even see bashful naked bodies.
I watch, as some pin on medals
Not yet awarded to them.
I don't know how you judge your appearances.
I'm deaf.
I can hear nothing.
I know that sometimes you're not happy
With my work.
But don't be angry — for God's sake.
I am always honest.

Навіть коли ви мене вбираєте
В золоті рами,
Коли ви мене багатством багетів душисте,
Я залишаюся брамою.
Крізь яку ви проходите у власні душі.
Любіть мене!
Я без ніг та без вух.
Я -- суцільні великі очі.
Я — дзеркало.
Я прокидаюся опівночі
І дзенькаю, дзенькаю.
А потім гримлю величезним дзвоном.
У голові вашій.
І ви свої вчинки у тривожному сні важите,
І ви з себе вдекоровані тоги зриваєте,
А крім того,
Ви мене — розбиваєте.
Коли вам нестерпно вже бачити правду,
Пекучу, полум'я наче.
Що ж, справи без мене справте.
Тільки на вас чатують невдачі,
Бо хтось повинен бути з великими очима,
У яких відбивається цілий світ,
Що був і що буде.
Я --- дзеркало.
Я не даю нічого забути.
Я — геніяльний винахід ваш,
Люди!

1965

Even when you decide to trim me
With golden frames,
When you throttle me with riches of rajahs,
I remain a portal
Through which you enter your souls.
Love me.
I'm legless and earless.
I'm simply all eyes.
I'm a mirror.
I wake up at midnight
And jangle and jangle,
Then peal like a giant bell
In your head.
And you weigh your actions in nightmares
And out of spite
You — shatter me —
When you can no longer stand the truth,
Burning, as a flame.
Well — go on living without me.
Only you are destined for failures
Because there should be someone with great eyes
In which the whole world would be reflected
That was and that will be.
I'm a mirror.
I won't let anything remain forgotten.
I'm your own ingenious invention,
People.

LINA KOSTENKO
Translated by
D. S. Struk

ПАПОРОТЬ

Птиці зелені
у пізню пору
спати злетілись
на свіжий поруб.

Тихо спустились
на жовту глицю
птиці зелені,
зелені птиці.

Крилами били,
пера губили,
голови сизі
низько хилили.

Пні навкруги —
їхні родичі кровні.
Зрізи на пнях —
наче місяць у повні.

Птиці зелені!
Що ж вам ще треба?
Маєте місяць.
Маєте небо.

Та на зорі,
в золотаву пору
птиці зелені
рвонулися вгору.

Тільки злетіть
не змогли, не зуміли:
тісно було,
переплутались крила.

THE FERNS

Late, late at night
Those birds of jade
Flew down to sleep
In a fresh felled glade.

They settled down
On needles of pine,
Those birds of green,
Of emerald fine.

They flapped their wings,
They lost some feathers,
Their heads hung low
In bluish head-dress.

Stumps all around —
Their blood relations,
The faces on stumps —
Full moon sensations.

Oh, birds of green
What more do you need?
You have a moon
And sky complete.

And toward stars
In a golden light
Those birds of jade
Rushed up in flight.

But to ascend
They were unable,
Their crowded wings
Could not untagle.

СМІХ

На вулиці — я чую крізь вікно —
сміється жінка штучним сміхом.
Мабуть, їй сумно, але жінка хоче,
щоб їй хотілося сміятись.

А я дивлюсь на ріки темних вулиць,
на голови веселих ліхтариків,
одягнені в малі кашкети з жерсті,

і на моє високе підвіконня
каштани білі квіти подають...

А я дивлюсь і думаю про вірші.
Коли їм сумно — хай вони сумують.
Хай тільки не сміються штучним сміхом,
бо щирі люди закривають вікна.

1957

LAUGHTER

Through my window, from the street,
I hear a woman force a laugh.
Perhaps she's sad, but I feel
The woman wants to want to laugh.

But I look at rivers of dark streets,
At street lamps' cheery heads.
All dressed in tiny caps of tin,

And to my lofty window-sill
White chestnuts offer flowers...

I gaze and think of poems:
When they feel sad, may they sadden,
But let them never force a laugh
For the sincere then pull their windows shut.

ЗОРІ

В холодні ночі звужуються зорі,
немов зіниці божевільного.
Моторошно й пильно
дивиться Всесвіт — Великий Маг, —
піднявши над землею рукав Чумацького Шляху...

А в ночі теплі, в ночі бірюзові,
стрекочуть кастаньєтами цикади.
І над землею розцвітають зорі,
солодкі й жовті, як цукати.

Зорі мають гіпнотичну силу.
Люди зіркою з давнини
називають жінку вродливу,
яхти, квіти і ордени.

Кажуть: зірку щасливу має.
Провідною зірку зовуть.
Кажуть: з неба зірок не знімає.
І по зорях знаходять путь.

— Хтось умер, — говорили строго,
коли впала з неба зоря.
Гадали по зорях астрологи.
І на зорі молились моря.

І недарма у сотнях вір
сподівалось — душа воскресне,
полетить десь туди, до зір,
бо між зорями — царство небесне...

А в ночі буйні, в ночі горобині
палають зорі грізної краси...

Ти побувала зіркою, людино!
Хто ж має право людство погасить?!

STARS

When nights are cold the stars contract
as if the eyes of madmen.
And the Great Magus — Universe
frightfully and diligently watches all,
having spread over earth its wide-sleeved Milky Way...

And in warm nights, in nights of turquoise
cicadas chirr their castanets,
above the earth the blooming stars poise,
like sweet and yellow candied nuts.

Already since primordial times,
Man, awed by stars' hypnotic powers,
has called his lady fair a "star", at times
he labelled "star" his yachts and flowers.

Men say, "He's got a lucky star,"
"A star's a guiding light," they say
and that one "cannot pluck a star from sky afar"
and by the stars one finds one's way.

"Someone will die," they said so sadly
when a star fell off the sky,
from the stars all astrologers prophesized gladly
and the seas prayed to stars by and by.

It is no wonder that hundreds of faiths
claim the soul after death will arise
and fly to the stars, to the gates,
of the star-sprinkled heaven of paradise.

And in wild nights, in nights of crow black
stars of frightful beauty shine aflame...
You have been a star, o Man!
Who then has the right to snuff out humanity's flame?!

THE RAINS

Winds whittle a lightning,
Clouds descend from the mountains;
jumping,
 rolling,
 topsy-turvy,
children run out of their houses.

They trample the lilac heaths,
create a terrible racket,
shake jointweeds over their heads,
entreat the Rain with a cackle:

“Come on, Rain, fall all day,
I will give you all I may,
If you only come and play,
If you only come and play...”

Nightingales peep from shaggy bush,
as over the earth in torrents proper
downpours dance on high compass legs
or drizzles bustle along with a patter.

A stork stands drenched on a barn,
and we jump and skip in the puddles,
for both mom and grandma said
that rain was good for our curls,

“Come on down, you blessed downpours,
scatter about your pearly dew,
so the girls can wash their braids and curls,
so the fields can drink their fill of you!”

Будуть коси блискучі й духмяні,
задзвенять весілля і заручини.
Цілуватимуть хлопці кохані
перемиті дощами кучері...

Так невже ж під багряним сонцем —
благодатні брати океанські —
ці доші,
отруєні стронцієм,
засвистять, як стріли поганські?!

1962

**
*

Є вірші — квіти.
Вірші — дуби.
Є іграшки — вірші.
Є рани.
Є повелителі і раби.
І вірші є —
каторжани.
Крізь мури в'язниць,
по тернах лихоліть —
ідуть, ідуть по етапу століть...

1962

The braids will be shiny and scented,
engagements and weddings will ring —
the boys will kiss and caress then
those locks that were washed in the rain...

Blissful brothers from across the sea!
Will the sun be a witness to horrors,
when these rains fill with strontium ninety
and like arrows of pagans will whistle above us?!

**
*

There are verses like flowers,
Verses like oaks,
Verses like toys,
And verses like wounds.
There are also verses
Masters and slaves
And verses —

ex-convicts.

Through dungeon walls
On thorns of evil ages,
They walk and walk and walk
Over centuries' stages.

Комусь — щоб хліба скибка.
Комусь — щоб тільки лаври.
Одна душа — як скрипка,
а друга — як літавра.

А тут не все так чітко.
То крила, то вериги.
Від Баха — до чечітки.
Від "чижика" — до Гріга.

Від ніжного ноктюрна —
до громових симфоній.
Від буйного обурення —
до сміху саксофонів.

Всі голоси природи,
всі види й різновиди,
від голосу народу —
до писку індивіда.

Все в душу входить вперто.
Ввійшло — навик зосталось.
Оце такі концерти.
Аж серце надірвалось.

1962

Some want a crust of bread,
Some only crave for laurels,
Some souls are soft like violins,
And some like kettle-drums, in chorus.

But here not all's as clear.
One goes from wings to chains —
From Bach to double shuffle,
From Grieg to "tip-cat" games.

From nocturnes gently played —
To a symphony like thunder,
From a sound of boisterous wrath —
To a sax's mellow laughter.

All voices found in nature,
All types and variations —
From the whimper of a man
To the booming voice of nations.

All this persists to fill the soul
And there to stay forever —
Such are the concerts of this world
Till strings of ruptured hearts are severed.

БІЛА СИМФОНІЯ

Було нам тоді не до сміху.
Ніч підняла завісу —
біла симфонія снігу
пливла над щоглами лісу.

А ліс, як дрейфуюча шхуна,
скрипів, у льоди закутий...
І хлопець, зворушливо юний,
сказав із дорослим смутком:

— Ти пісня моя лебедина,
останнє моє кохання...
В такому віці людина
завжди кохає востаннє.

Бо то уже справа гідности —
життя, бач, як сон, промайнуло.
Підлітки для солідности
мусять мати минуле.

Завіяні снігом вітрила
звисали, як біла гичка...
Я теж йому щось говорила,
і теж, певно, щось трагічне.

Було кохання фатальне,
майже з драми Ростана...
Я тільки сніг пам'ятаю,
отой, що давно розтанув.

Білу симфонію снігу,
шхуну, в льоди закуту...
А нам з тобою — до сміху!
А нам з тобою не смутно!

THE WHITE SYMPHONY

We saw nothing funny then.
As night raised its curtain —
 a white symphony of snow
 floated over a forest mountain.

Like a schooner chained in ice
creaked the drifting forest,
and a boy so touchingly young
spoke with adult sadness:

— You are my swan song,
my last love — ...
 and at an early age one's love
 is always very final.

Respect and dignity are crucial then
and life's a transient dream,
so the young must all possess a past,
a solid dignity, it seems.

Like leaves of plants, hung forest's sails
all limp and swept with snow,
I turned to him, no doubt, and spoke
of something tragic, something noble.

Our love was tragic and fatal,
as if from a scene by Rostand...
But I can only remember the snow,
the one that has long since gone.

A white symphony of snow
and a schooner chained in ice...
 Everything seems funny now,
 nothing's very sad.

І добре тобі, і весело
на білому світі жити.
Ти тільки, як всі воскреслі,
не любиш про смерть говорити.

І маєш, напевно, рацію.
Минуле вмерзає в кригу.
І це вже не декорація...
 Біла симфонія снігу.

Стогне завія до рання,
зламавши об ліс крило...
Ти — моє перше кохання.
Останнє уже було.

1962

Сходить сонце, ясний обгрянок
заглядає у вічі мені:
а чи добрий у мене ранок,
чи не плакала я вві сні?

Ранок — добрий.
А ночі, ночі!
Снишся ти і чужі краї...

Плакали сині очі.
Плакали сірі очі.
Плакали чорні очі.
І всі — мої.

1957

You feel happy and content
to live in the world,
but like all the resurrected
you hate to talk of death.

And undoubtedly you are right,
for the past is bound in ice,
and it is no decoration
 but a symphony of snow.

Its wings broken on the forest
Howls the snowstorm till the morn...
You are now my first love,
For the final love has gone.

THE SUN RISES

The sun rises; a bright crimson
Sneaks into my eyes:
And is my morning wholesome,
Or did I cry in sleep?

The morning's fine.
But nights, those nights!
I dream of you and foreign lands...

The blue eyes cried.
The grey eyes cried.
The black eyes cried.
And all — are mine.

ЕСТАФЕТИ

Різні бувають естафети.
Міщани міщанам передають буфети,
Заяложені ложки, тупі ножі,
Глупоту свою і думки чужі.

Різні бувають естафети.
Воїни воїнам передають багнети.
Майстри майстрам — свої таємниці,
Царі царям — укази й темниці.

Різні бувають естафети.
Передають поетам поети
З душі у душу,
Із мови в мову
Свободу духу і правду слова,
Не промінявши на речі тлінні —
На славолюбство і на вигоду.
І не зронивши.
Бо звук падіння
Озветься болем в душі народу.

BEQUESTS

There are various bequests.
Philistines give philistines buffets.
Dull knives and spoons so greasy,
Own ignorance and borrowed thoughts so easy.

There are various bequests.
Soldiers give soldiers bayonets.
Craftsmen to craftsmen secrets of skill,
Kings pass to kings decrees how to kill.

There are various bequests.
Poets of poets make requests
And pass from soul to soul
From tongue to tongue
The freedom of spirit and the truth of the word.
Not to be bartered for the substantial
For love of glory, of life's essentials —
Nor to be dropped,
For the sound of the fall
Will echo with pain in the peoples' soul.

ПАСАЖ БОЛЮ

Мало всього — ще і тугу цю вовчу
в оце щоденне людське улюлю!
А я перетерплю а я перемовчу
аж поки згіркне слово "люблю"
оці Ніягари блуду і бруду
а я пересилю русява як Русь
а я переб'юся я перебуду
а я переплачу пересміюсь!
Це переждати пережадати
це передвічне навперехрест
це як перестріт — тебе перестріти
це як переступ — слово і жест.
Перенебачу перенечую
передощиться перебою
а я передню переночую
а я перегодом перелюблю.
А я утечу в кошлаті Карпати
а я цю любов задушу і уб'ю
Зорі стозорі

ви що —

телепати?

Чого ж ви так дивитесь в душу мою?!

1967

A PASSAGE OF PAIN

On top of all this beastly hurt
joins the daily human hoot!
But I will silence keep and suffer dirt
from Niagaras of lechery and filth
till the word "love" grows bitter root.
Yes, I, like the auburn Rus', will overcome
I'll break out, survive each day,
weep myself out, laugh it all away.
To wait it out, to wish its outcome
this pre-eternal double cross
this like the crossroads where you cross
this like a threshold — word or jest.
This I will overlook and this not overhear.
It will rain out, I will sustain the test
and while away days and sleep out nights
and soon my love I'll overbear,
ensconced in a Carpathian hill
and there this love I'll choke and kill.
What are you —

telepathic,

multi-eyed Star?

Why do you peer into my soul from afar?

VASYL SYMONENKO

Translated by
M. Bohachevsky-Chomiak

Ballad about a Stranger translated
by D. S. Struk

БАЛАДА ПРО ЗАЙШЛОГО ЧОЛОВІКА

На свято зелене з густих заплав
Прийшов чоловік і надію посіяв:
— Мене, люди добрі, Пан-Бог послав,
Щоб я вам зачав месію.
Гріхами задавлене ваше село,
Брехня розлилася як море,
Та встане мій син і лукавство та зло
За Божим велінням поборе.
Ведіть мені дочок шістнадцяти літ,
Я виберу суджену Богом, —
Сказав і присів біля шинку на пліт,
Припікши всіх поглядом строгим.
Коли ж привели перед нього дівчат,
Він мовив, махнувши рукою:
— Ну, що ж, доведеться наступного
року чекать:
Нема поміж ними святої. —

І хто тільки міг, той прибуді годив,
Ніс їсти і пити до хати,
Щоб їх визволитель безжурно дожив
В селі до наступного свята.
І знову ведуть перед нього дівчат,
А він лиш хита головою:
— Гай-гай, доведеться наступного
свята чекать:
Нема й поміж цими святої. —
І зими біліють, і весни дзюрчать,
Роки пропливають, мов хмари,
А він подивляє паради дівчат
І все не знайде собі пари.
Лише сумно щоліта кива головою:
— Нема й поміж цими святої...

І люди принишкили, покірні й сумні,
І моляться, хто тільки може:
— Як треба, життя укорочуй мені
Та шли йому суджену, Боже.

BALLAD ABOUT A STRANGER

On a green Holy Day, from afar
A stranger arrived to sow hope:
"I was sent, my dear people, by God,
A Messiah for you to beget.
Your village is heavy with sins,
And your lies flow in rivers;
But my son shall arise,
By God's will,
To destroy all the evil and save us.
Bring forth your virgins of sixteen
And I shall pick the chosen and clean."
He said and sat on the tavern's fence
Branding all with the strictest glance.
But when they brought the maidens,
He took his head and said,
"We must wait till next year,
For not one is worthy, I fear."
Then all the villagers who could
Placated the stranger's mood:
Brought him drink and food
To help him pleasantly survive
Till the next Feast shall arrive
When new virgins shall pass by his eye.
But he shook his head and said,
"Oh, no, we must wait till next year,
For not one is worthy, I fear."
Winters whiten,
Springs hum with torrents,
While years pass with the clouds.
He still ogles the girls
And each year has his doubts,
Saying sadly,
"For not one is worthy, I fear..."
The villagers, sallow, despondent and sad
Went about with prayers in their heads:
"Shorten our lives, if you must,
But send him the right one, our God!"

На свято тридцятьє слухняні осли,
Втомившись присуду ждати,
Навшпиньки до зайди у хату зайшли. —
Він мертвий лежав серед хати.
Коли ж проклинаючи грішних дівчат,
Обмить його люд позбігався,
Побачили раптом: безплідний кастрат
Месію зачать нахвалявся.

1965

СУД

Параграфи присіли біля столу,
Примітки причаїлись по кутках,
Очима гострими підсудну прокололи
Цитати із багнетами в руках.

І циркуляр дивився в окуляри,
І грілися роззяви біля груб,
І вказівки скакали, мов примари,
Із телефонних мудрих труб.

— Вона чужа, — параграфи сказали.
— Вона не наша, — мовив циркуляр.
— Нечувана, — примітки пропищали.
І в залі знявся лемент і базар.

І циркуляр на них поглянув строго,
І зал заворушився і затих.
І розп'яли її, небогу,
В ім'я параграфів товстих.

Вона даремно присягала слізно,
Що не чинила і не чинить зла...
Була у суддів логіка залізна:
Вона ні в які рамочки не лізла,
Вона — новою думкою була.

1965

On the thirtieth Feast
The obedient beasts,
Tired of waiting his choice
Tiptoed into his house,
Found him dead on the floor.
Cursing sins of the virgins
As the cause of their woe
They took slowly to wash him
And then suddenly saw:
 T'was a castrate
 Who promised to sire
 The hoped for Messiah.

THE COURT

Sections sat sternly at the table,
Notes crouched in corners, carefully inclined,
Quotations with fixed bayonets stared sharply
At the defendant who was being tried.

The circular peered through his glasses,
The audience huddled close,
Instructions leaped out ghostlike
From the wise wires of the phones.

The sections hissed — “the defendant is foreign!”
The circular croaked — “she’s not from here.”
The notes piped in — “Was never heard of.”
The audience, shocked, screamed.

The circular looked sternly at the court
And re-established silent rapport.
They executed the defendant right away --
The sanctimonious clauses carried the day.

In vain did the defendant swear
Her innocence. It could not matter there.
The court was logical and strict,
In no known category did she fit —
She was a new idea.

НЕКРОЛОГ КУКУРУДЗЯНОМУ КАЧАНОВІ,
ЩО ЗАГИНУВ НА ЗАГОТПУНКТІ

Не чути голосінь. Іржавіють оркестри.
Оратори втомились від кричань.
В труні лежить не вождь і не маестро,
А просто -- кукурудзяний качан.

Труна із тупости, бездарністю оббита.
Бредуть за нею втомлені думки:
Кого оплакувать? Кого мені судити?
Кому із серця відбивать замки?

Кого трясти за петельки і душу?
Кого клясти за цю безглузду смерть?
Помер качан, і я кричати мушу,
Налитий смутком і злобою вщерть.

Качане мій, за що тебе згноїли?
Качане мій, кому ти завинив?
Качане мій, лягли в твою могилу
І людська праця, і щедроти нив.

Безсонні ночі, неспокійні днини,
Мозолі, піт, думок гарячий щем
Лягли з тобою поруч в домовину
І догнивають під густим дощем...

Прокляття вам, лукаві лиходії,
В яких би ви не шлялися чинах!
Ви убиваєте людські надії
Так само, як убили качана.

1965

ODE TO A CORN COB
WHICH DIED AT THE SUPPLY DEPOT

No sobs are heard. The orchestras rust.
Orators, worn out, rest without a throb.
For laid to rest is not a general or a snob,
But a simple yellow corn cob.

The coffin made of dumb stupidity,
Laid out with inexperienced crudity.
My worn out thoughts after it trudge.
Over whom shall I weep? Whom shall I judge?
To whom impute the failure to budge?

Whom shall I shake by collar and soul?
Whom shall I curse for this senseless death?
A simple corn cob died and yet I must cry
Filled as I am by sorrow and anger.

Oh my corn cob, why did they turn you into manure?
My corn cob, dear, what wrongs have you committed?
It took much human labour for you to mature
And much abundance of the field to produce you.

Sleepless nights and worried days,
Sweat and callouses and burning brain,
Now laid alongside with the cob
Decaying together in the rain.

Curses upon you, cunning thieves
Whatever your high rank might be!
You killed the corn cob
As you kill off the hopes of humanity.

ЗЛОДИЙ

Дядька затримали чи впіймали,
Дядька в сільраду ескортували,
Дядька повчали і докоряли:
— Як вам, дядьку, не ай-я-яй?
Красти на полі свій урожай?
У кого ви крали? Ви крали в себе.
Це ж просто сором красти свій труд! —
Дядько понуро тім'я теребив
І смакував махру.
Дядько кліпав товстими віями.
Важко дивитися в очі ганьби,
Важко йому із домашніми мріями
Враз осягнуть парадокси доби.
— Та воно так, — у кулак кахикав, —
Красти погано... Куди вже гірш. —
Рвися з горлянки свавільним криком,
Мій неслухняний вірш!
Чому він злодій? З якої речі?
Чому він красти пішов своє?
Дали б той клунок мені на плечі —
Сором у серце мені плює...
Дядька я вбити зневагою мушу,
Тільки ж у грудях клекоче гроза:
Хто обікрив і обскуб його душу?
Хто його совісті руки зв'язав?
Де вони, ті — відгодовані, сірі,
Недорікуваті демагоги і брехуни,
Що в'язи скрутили дядьковій вірі,
Пробираючись в крісла й чини?
Їх би за ґрати, їх би до суду,
Їх би до карцеру за розбій!
Доказів мало? Доказом будуть
Лантухи вкрадених вір і надій.

THIEF

Grandpa was detained and caught,
Transported to the village court,
Where he was suitably taught
The shame of stealing his own harvest.
“Grandpa, you stole your own.
Oh, what a shame to steal your labour.”
Grandpa was obviously distraught,
Scratched his head and chewed tobacco.
How difficult it is to see one’s guilt.
Grandpa, with his hearth-nourished dreams,
Can’t grasp the paradoxes of the age.
“Sure,” he mumbles into his fist,
“It’s wrong to steal.”

But how much worse,
Oh my uncotrollable verse!
Why did he steal, for what reason,
Why did he go to steal his own?
If only they’d put the sack he stole
On my own back.

Shame spits at me —
At my attempt —
Yet I must kill grandpa with contempt.
But I feel thunder rolling in my breast,
Who stole and throttled grandpa’s soul?
Who tied the hands of his conscience?
Where are they — grey-flanneled, nameless,
Fat demagogues and liars,
Who trampled the faith of grandpa
On their way to jobs and honours?
They should be locked up for plunder.
Evidence inadequate? Oh!

The sacks of stolen faiths and hopes
Shall serve as evidence galore.

Я тікаю від себе, від муки і втоми,
Від крикливих окатих міст.
Я самотній бреду в білу папороть снів,
Я зрікаюся всіх і цураюся всього,
Бо хочу побути нічим.
Я натомлений власною дурістю,
Хвалькуватістю власною вбитий, —
Я від себе втечу в білу папороть снів.
Там, у снах, ніжні тигри
Цілуватимуть губи мої пересохлі,
Леопарди чарівні зніматимуть шкури
І мені даруватимуть щедро:
— Бери!
Я візьму і забуду про все на світі.
Стану сном, сновидінням солодким.

Як добре, що я — це сон,
І як погано, що я проснуся,
А біла папороть зазеленіє.

1965

**
*

I flee from myself
 from pain and from exhaustion.
From the noisy cities full of eyes.
I go alone into the white fern of dreams.
I renounce all
 and shy away from everything.
I want to be nothing for a while.

I am tired of my own nonsense
Killed by my own self-importance,
I flee from myself
 into the white fern of dreams.

In dreams, gentle tigers
 will kiss my lips.
Charming leopards will undress
And give me their skins as gifts.
I'll take them and forget everything in the world:
I'll become a pleasant pleasing dream.

How nice that I am a dream,
How awful the knowledge of awakening,
How miserable the fact that the white fern will turn green!

ХОР СТАРІЙШИН З ПОЕМИ "ФІКЦІЯ"

Просвітились!
Та ще хочем других просвітити.

Т. Шевченко

Порода наша мудра від природи,
ми знаєм все, бо осягнули все,
і глипає на нас зворушено і гордо
щасливий предок — щирий шімпанзе.

Йому гойдатись на гіллі рипучім
І на тропічних тішитись вітрах...
А ми підем і цілий світ научим,
Як у чорнильних плавати морях.

У нас такі премудрі всі і вчені,
що лімітуємо чорнило і папір,
вулкани діють дужі і скажені
в хребтах високих паперових гір.

Ми знаєм все! Для нас усе відоме!
Що буде завтра? Запитайте нас.
Як живить вогнище руда суха солома,
так нас годує мудрість повсякчас.

Ми піднесем, ми підведем і підем,
ми дійдемо, ми сягнемо висот!!!
Ми стільки істин вам на мить націдим,
що подив назавжди заціпить рот.

Чого тиняєтесь по світу, ніби п'яні,
чого шукаєте, коли ми все знайшли,
коли ведуть дороги осяяні
під наше сонце з вашої імлі.

У нас давно й ніхто не чув про горе
та інші нісенітници й бридню.
Одна турбота чола наші оре:
а що як в мудрі паперові гори
раптово влучить іскорка вогню?

1965

CHOIR OF THE ELDERS FROM THE POEM "FICTION"

"We are civilized
and want to civilize others"

T. Shevchenko

Our kind is wise from birth,
We know everything since we acquired status' girth.
Our lucky ancestor, the chimpanzee
Looks at us in awe and glee.

He'll go on rocking in the tropics
While we elucidate the topics
Important for everyone else.
We'll instruct the world in the rudiments
Of sailing in ink wells.

We have so many scientists and persons erudite,
That we limit the paper and ink supplies,
Since violent volcanoes vibrate with thrills
The spines of high paper hills.

We know everything and everything is known to us.
Want the prognosis for tomorrow? Simply ask us
As the flames are fed by dry reddish straw,
So wisdom in us has its constant flow.

We'll raise, we'll add, we'll go,
We'll scale the heights just so.
We'll manufacture so many truths,
That you'll shut up for good.

Why do you stumble as drunks through life, why do you lurch?
Why do you seek, when everything is found?
When beaten paths lead from your foggy search
To our suns, which do indeed astound?

For ages now, no one has even heard of woe,
Stupidity, sorrow and hurt.

But still we worry in our wisdom:
 Would everything remain the same
 If suddenly our paper mounds
 Were touched by a spark of flame?

ДО ПАПУГ

Ви, що слова у юрбу метаєте,
Ніби старі п'ятаки,
Чому ви лише повторяєте?
Де ваші власні думки?
Чи ви їх нікчемність ховаєте,
Чи ви взагалі їх не маєте,
Чи повсихали у вас язики?

Якщо повсихали, можна пробачити,
Можна простити, алеж...
У вас язики — можна коси мантачити
Або замітати манеж!
Чому ж ви чужими сльозами плачете,
На мислях позичених чому скачете? —
Хотілось би знати все ж!

1964

TO PARROTS

You, who throw words into the crowds
 like old pennies,
Why do you simply repeat the sounds,
 like silly old ninnies?
Where are your own thoughts,
 or don't you really have any?
You may be excused if your tongues from disuse
 have dried out.

But —
 your tongues can whet the scythes
 not to mention the knives,
They can be used as brooms
 to sweep up large stables.
So --- you are able.
Why then do you cry
 tears not your own?
Why do you hop around on the thoughts of others?

МОНАРХИ

Диктатори, королі, імператори,
Мліючи в димі хвальби,
Роззявляли пащі, мов кратери,
І гукали:

— Ми — символ доби.

— Хто не з нами, той проти Бога.

— Хто не з нами, той проти всіх. —

І сипались лаври убогі

До куцих кривавих ніг.

Нікчемна, продажна челядь,

Банда кривляк для втіх,

Щоб мати що повечерять,

Годувала холуйством їх.

Ідоли обслинені, обціловані

Ішли величаві в своїй ході.

А поруч вставали некороновані

Корифеї і справжні вожді.

Вставали Коперники і Джорджоне,

Шевченко підводив могутнє чоло,

І біля вічного їхнього трону

Лакузи жодного не було.

Бо щире, високе небо

Не підмалюєш квачем,

Бо величі справжній не треба

Спиратись на плечі нікчем.

1964

MONARCHS

Dictators, kings, emperors
fainting in the vapour of vanity
opened their muzzles, large as craters
and roared:

“We are the symbols of humanity!
Who’s not with us is against God!
Who’s not with us is against all!
We incarnate the era.”

Their piddling laurels fell
at their spindly bloody feet.
A band of cripples serving as jesters
sell themselves for a bowl of porridge
and feed the vanity of their masters.
Idols kissed and salivated over
go pompously shuffling their gait.
All the while near them — uncrowned —
the real leaders wait.
Copernicus and Giordano Bruno,
Shevchenko proudly raises his brow.
No lackeys near them,
for the sincere high heaven
cannot be painted over with a mop.
For glory, true and eternal,
does not need a prop.

ПРОРОЦТВО 17-ГО РОКУ

Гранітні обеліски, як медузи,
Повзли, повзли і вибилися з сил —
На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил.
Мільярди вір зариті у чорнозем,
Мільярди щастя розвіяні у прах.
Душа горить. Палає лютий розум.
І ненависть регоче на вітрах.
Коли б усі одурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевне б, репнуло від сорому й хули.
Тремтіть, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил.
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил!
Уже народ — одна суцільна рана,
Уже від крові хижіє земля,
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсукана петля.
Ошукані, зацьковані, убиті
Підводяться і йдуть чинити суд,
І їх прокльони, злі й несамовиті,
Впадуть на туші плісняві і ситі,
І загойдають дерева на вітті
Апостолів злочинства і облуд!
І встане правда і любов на світі,
І на сторожі правди стане труд.

1964

THE PROPHECY OF 1917

The granite obelisks, grizzly medusas,
Crawl on and fall.
On the graveyard of executed illusions
There is no room for more.

Millions of faiths are burrowed into the black earth,
Millions of joys are burned and scattered,
The soul burns, the angered minds aflame,
The hatred's fanned in the roaring wind.

If all the deceived could but see
And all the executed arise,
The heaven, leadened by the cries,
Would burst from shame and blasphemy.

Tremble, killers; contemplate, you lackeys:
Life simply doesn't fit your last.
You hear? On the graveyard of illusions
There is no room for more.

The people are already a single running wound,
The land is wild from blood.
Now every hangman and every tyrant
Awaits the hangman's hood.

The dead, the hounded and the torn
Arise and go to form a court.
Their curses, angry and yet untold
Fall on the mouldy, satiated souls.

And the wind rocks the trees,
The last props of the apostles
of crime and swindle.
On earth both truth and love shall reign
And honest work will stand on guard for truth.

A NOTE ON THE EDITOR AND THE TRANSLATORS

George S. N. Luckyj is a professor of Russian and Ukrainian literature at the University of Toronto. He is the author of *Literary Politics in the Soviet Ukraine; 1917-34*, New York, Columbia University Press, 1956.

Martha Bohachevsky-Chomiak is an Assistant Professor of Russian history at Manhattanville College, New York.

Danylo S. Struk is a lecturer in Russian and Ukrainian at the University of Toronto.

RFE
1.25

5-00

61.31